

Οργάνωση Αρχείων

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

1

Αρχεία

- Τα δεδομένα συνήθως αποθηκεύονται σε **αρχεία στο δίσκο**
- Η μεταφορά δεδομένων από το δίσκο στη μνήμη και από τη μνήμη στο δίσκο γίνεται σε **μονάδες blocks**

Βασικός στόχος η ελαχιστοποίηση της επικοινωνίας με το δίσκο:

ελαχιστοποίηση του αριθμού των blocks που μεταφέρονται μεταξύ της πρωτεύουσας (κύριας μνήμης, cache - ενδιάμεση μνήμη - buffers-καταχωρητές) και της δευτερεύουσας αποθήκευσης (δίσκος)

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

2

Αρχεία

Τα δεδομένα συνήθως αποθηκεύονται με τη μορφή **εγγραφών**

Οι εγγραφές συνήθως περιγράφουν οντότητες (σχέσεις) και τα γνωρίσματά τους

Ένα αρχείο είναι λογικά οργανωμένο σε μια ακολουθία από εγγραφές που μπορεί να βρίσκονται αποθηκευμένες σε πολλές σελίδες (*pages*)
- Θα θεωρούμε *page* = *block*

Blobs

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

3

Εγγραφές

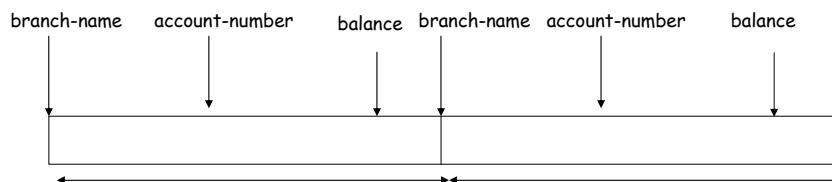
Πώς οργανώνονται τα πεδία μέσα σε μία εγγραφή

Εγγραφές σταθερού και μεταβλητού μήκους

```
type film = record
    branch-name: char(22);
    account-number: char(20);
    balance: real;
end
```

Έστω κάθε char 1 byte - real 8 bytes

Κάθε εγγραφή 50 bytes

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

4

Γιατί είναι προτιμότερες οι εγγραφές σταθερού μήκους: εύκολος ο εντοπισμός ενός πεδίου και η διατήρηση πληροφορίας για «άδειες» θέσεις

Πως προκύπτουν οι εγγραφές μεταβλητού τύπου,

Στο σχεσιακό μοντέλο κάθε εγγραφή (πλειάδα) μιας σχέσης περιέχει το ίδιο πλήθος πεδίων (αριθμό γνωρισμάτων). Άρα

- Εγγραφές του ίδιου τύπου αλλά έχουν **ένα ή περισσότερα πεδία μεταβλητού μεγέθους**
- **Anáμεικτο** (mixed) αρχείο: εγγραφές διαφορετικού τύπου

Εγγραφές

- Αποθήκευση των πεδίων συνεχόμενα, χωρισμένα με διαχωριστές (ειδικούς χαρακτήρες που δεν εμφανίζονται ως δεδομένα)

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

7

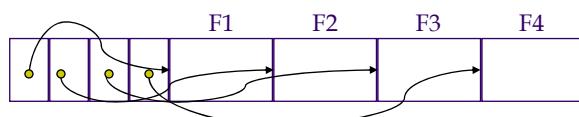

Εγγραφές

- Χώρο στην αρχή κάθε εγγραφής - πίνακας ακεραίων $I[j]$ όπου j η μετατόπιση (offset) της j -οστής εγγραφής (κρατά την αρχή του j -οστού πεδίου) + τη μετατόπιση του τέλους της εγγραφής

απευθείας πρόσβαση σε οποιαδήποτε πεδίο

καλό χειρισμό της τιμής null

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

8

Εγγραφές

- Ως εγγραφές σταθερού μήκους, θεωρώντας το μέγιστο μέγεθος για κάθε εγγραφή

Παράγοντας Ομαδοποίησης

Η μονάδα μεταφοράς μεταξύ δίσκου και μνήμης είναι ένα block δίσκου

Έστω εγγραφές σταθερού μήκους

Όταν $B \geq R$ περισσότερες από μια εγγραφή ανά block - κάθε εγγραφή σε ένα μόνο block

Παράγοντας ομαδοποίησης (blocking factor), όταν $B \geq R$

$bfr = \lfloor (B / R) \rfloor$, όπου B μέγεθος block σε byte
και R μέγεθος εγγραφής σε bytes

Δηλαδή, πόσες «ολόκληρες» εγγραφές χωρούν σε ένα block

Εκτεινόμενη καταχώρηση

Εκτεινόμενη και μη εκτεινόμενη καταχώρηση εγγραφών

- **Μη εκτεινόμενη (unspanned) οργάνωση:** οι εγγραφές δεν επιτρέπεται να διασχίζουν τα όρια ενός block
 - Αχρησιμοποίητος χώρος: $B - bfr * R$ bytes ανά block
 - Πιο εύκολη η προσπέλαση
- **Εκτεινόμενη (spanned) οργάνωση:** αποθήκευση μέρους μιας εγγραφής σε ένα block και το υπόλοιπο σε ένα άλλο block - δείκτης στο τέλος του πρώτου τμήματος δείχνει στο block που περιέχει το υπόλοιπο

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

11

Εκτεινόμενη καταχώρηση

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

12

Εκτεινόμενη καταχώρηση

b: Αριθμός blocks για την αποθήκευση ενός αρχείου r εγγραφών:

$$b = \lceil (r/bfr) \rceil$$

Αρχεία

Τοποθέτηση block αρχείου στο δίσκο

συνεχόμενη τοποθέτηση (contiguous allocation) τα block του αρχείου τοποθετούνται σε διαδοχικά blocks του δίσκου

συνδεδεμένη τοποθέτηση (linked allocation) κάθε block του αρχείου περιλαμβάνει ένα δείκτη προς το επόμενο block του αρχείου

Εύκολη επέκταση - πιο αργή ανάγνωση όλου του αρχείου

συστάδες διαδοχικών blocks δίσκου (τμήματα (segments) ή επεκτάματα (extents))

ευρετηριοποιημένη τοποθέτηση (indexed allocation)

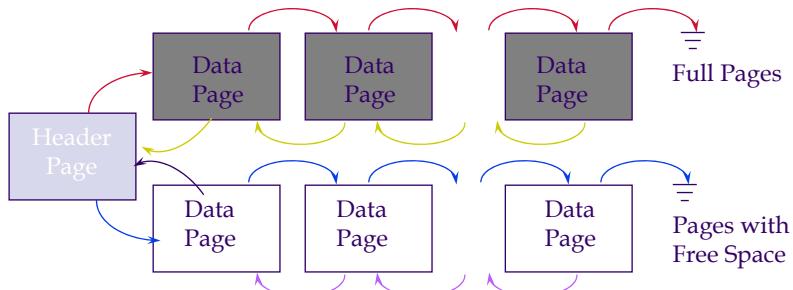
Επικεφαλίδες αρχείων

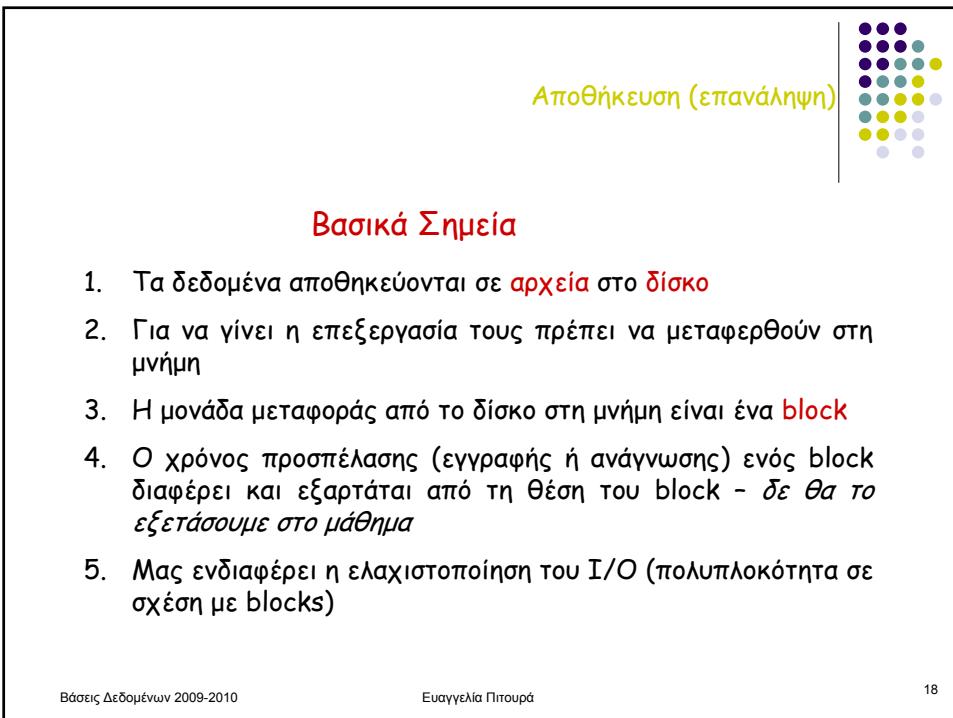
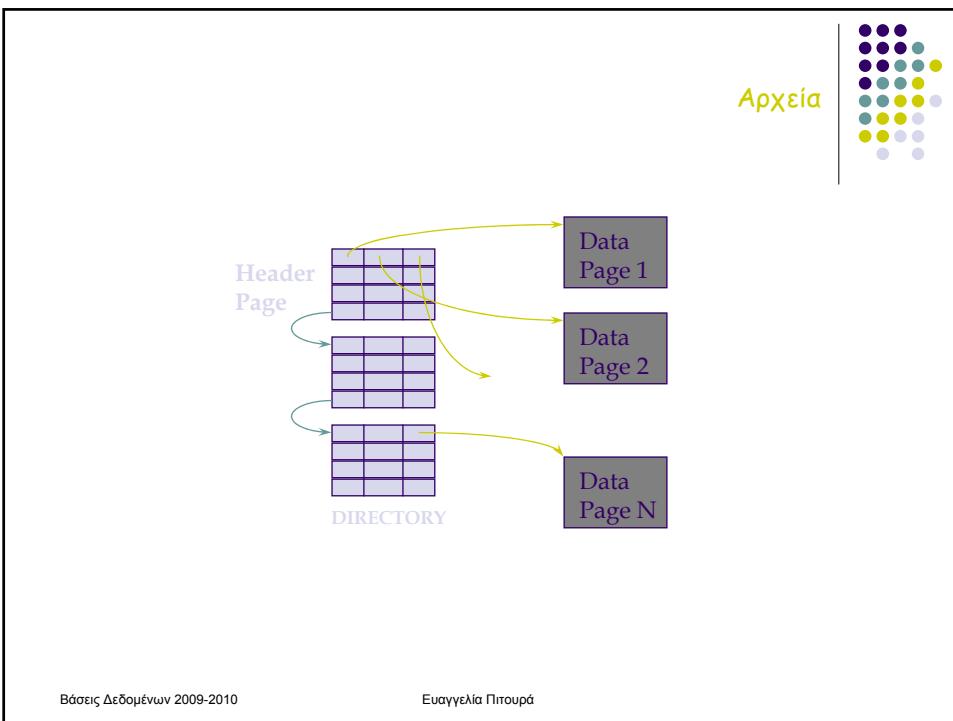
Μια επικεφαλίδα ή περιγραφέας αρχείου (file header ή file descriptor) περιέχει πληροφορίες σχετικά με ένα αρχείο που είναι απαραίτητες στα προγράμματα που προσπελαύνουν τις εγγραφές του αρχείου

Πληροφορίες για προσδιορισμό διεύθυνσης των blocks αρχείου στο δίσκο + περιγραφές μορφοποίησης εγγραφών

Αποθηκεύεται στο αρχείο

Θεωρούμε ότι «ξέρουμε» σε ποιο block είναι αποθηκευμένη η i-οστή σελίδα (block) του αρχείου

Οργάνωση Αρχείων (επανάληψη)

Ένα αρχείο είναι λογικά οργανωμένο σε μια ακολουθία από **εγγραφές**. Συνήθως ένα αρχείο ανά (σχήμα) σχέσης και μια εγγραφή αντιστοιχεί σε μια πλειάδα.

Μη εκτεινόμενη (unspanned) οργάνωση:

οι εγγραφές δεν επιτρέπεται να διασχίζουν τα όρια ενός block

(-) Αχρησιμοποίητος χώρος

(+) Πιο εύκολη η προσπέλαση

Οργάνωση Αρχείων (επανάληψη)

Έστω B μέγεθος block σε byte και R μέγεθος εγγραφής σε bytes.

Παράγοντας ομαδοποίησης (blocking factor), όταν $B \geq R$

$$bfr = \lfloor (B / R) \rfloor$$

Πόσες εγγραφές χωρούν σε ένα block

b: Αριθμός blocks για την αποθήκευση ενός αρχείου r εγγραφών:

$$b = \lceil (r/bfr) \rceil$$

Κατάλογος Συστήματος

Για κάθε σχέση:

όνομα, αρχείο, δομή αρχείου (πχ αρχείο σωρού)
Όνομα και τύπο για κάθε γνώρισμα
Όνομα ευρετήριου για κάθε ευρετήριο
Περιορισμοί ακεραιότητας

Για κάθε ευρετήριο:

Δομή (πχ B+ δέντρο) και κλειδιά αναζήτησης

Για κάθε όψη:

Το όνομα και τον ορισμό της

Επίσης, στατιστικά, μέγεθος του buffer pool, δικαιώματα προσπέλασης κλπ.

Ο κατάλογος αποθηκεύεται επίσης ως σχέση

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

Κατάλογος Συστήματος

Attr_Cat(attr_name, rel_name, type, position)

attr_name	rel_name	type	position
attr_name	Attribute_Cat	string	1
rel_name	Attribute_Cat	string	2
type	Attribute_Cat	string	3
position	Attribute_Cat	integer	4
sid	Students	string	1
name	Students	string	2
login	Students	string	3
age	Students	integer	4
gpa	Students	real	5
fid	Faculty	string	1
fname	Faculty	string	2
sal	Faculty	real	3

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

Αποθήκευση Δεδομένων

Παραδοσιακά,

- Κάθε σχέση (το στιγμιότυπο της) αποθηκεύεται σε ένα αρχείο
- Η αποθήκευση είναι οριζόντια: κάθε πλειάδα της σχέσης αντιστοιχεί σε μια εγγραφή του αρχείου
 - Δηλαδή, ένα αρχείο είναι μια ακολουθία από πλειάδες

Αποθήκευση Δεδομένων

Έστω μία σχέση $R(A, B, C, D, E)$, τα γνωρίσματα A, B, D και E είναι τύπου ακέραιοι μεγέθους 16 bytes και το γνώρισμα C σειρά χαρακτήρων μεγέθους 36 bytes. Έστω αρχείο με $r_A = 30.000$ εγγραφές, μέγεθος block $B = 1024$ bytes, και μη εκτεινόμενη καταχώρηση.

Μέγεθος αρχείου δεδομένων: 3.000 blocks

Αποθήκευση Δεδομένων

Για να επεξεργαστούμε τα δεδομένα θα πρέπει αυτά να βρίσκονται στη μνήμη. Η μονάδα μεταφοράς δεδομένων από το δίσκο στη μνήμη είναι ένα block.

Το διάβασμα ή γράψιμο ενός block ονομάζεται λειτουργία Εισόδου/Εξόδου (Input/Output - I/O)

Αρχεία

Θα συζητήσουμε πως πρέπει να οργανώσουμε τις εγγραφές σε ένα αρχείο για αποδοτική επεξεργασία ερωτήσεων

Βασικές λειτουργίες:

- Εισαγωγή/διαγραφή/τροποποίηση εγγραφής
- Εντοπισμός (αναζήτηση) μια συγκεκριμένης εγγραφής με βάση συνθήκη ισότητας ή διαστήματος τιμών
- Διάσχιση (scan) όλων των εγγραφών του αρχείου

Οργάνωση Αρχείων

Βασικός στόχος η ελαχιστοποίηση του αριθμού των blocks που μεταφέρονται

Θεωρούμε ότι η πληροφορία για τη θέση στο δίσκο ενός block υπάρχει (π.χ., στην επικεφαλίδα του αρχείου)

Σε πραγματικά συστήματα

- Ίσως και άλλοι τύποι κόστους (πχ κόστος CPU)
- Πρόσβασης κατά block (διάβασμα γειτονικών block με μια μόνο αίτηση I/O: αναζήτηση 1^{ου} block + μεταφορά όλων των επόμενων)

Οργάνωση Αρχείων

Στα επόμενα, αναφέρεται και το κόστος επεξεργασίας (αλλά γενικά θα το αγνοούμε)

B blocks - R εγγραφές ανά block - T_D εγγραφή/ανάγνωση - T_C χρόνος επεξεργασίας ανά εγγραφή

$$T_D = 15 \text{ milliseconds} \quad -- \quad T_C = 100 \text{ nanoseconds}$$

Οργάνωση Αρχείων

Οργάνωση αρχείων: πως είναι τοποθετημένες οι εγγραφές ενός αρχείου όταν αποθηκεύονται στο δίσκο

1. Αρχεία Σωρού
2. Ταξινομημένα Αρχεία

Φυσική διάταξη των εγγραφών ενός αρχείου με βάση την τιμή ενός από τα πεδία του το οποίο λέγεται **πεδίο διάταξης** (ordering field)

Αρχεία Σωρού

Αρχείο Σωρού (heap file ή pile file): Οι εγγραφές τοποθετούνται στο αρχείο με τη σειρά που εισάγονται

Μη ταξινομημένο αρχείο

1. Εισαγωγή

$$2 * T_D + T_C$$

2. Αναζήτηση

$$0.5 * B * (T_D + R * T_C)$$

B blocks

R εγγραφές ανά block

T_D χρόνος μεταφοράς block

T_C χρόνος επεξεργασίας ανά εγγραφή

Αρχεία Σωρού

3. Διαγραφή εγγραφής

Σημάδι διαγραφής

Περιοδική αναδιοργάνωση

Χρόνος Αναζήτησης + ($T_C + T_D$)

Αρχεία Σωρού

4. Τροποποίηση εγγραφής

- εγγραφή μεταβλητού μήκους

5. Σάρωση (scan) Ανάγνωση όλων των εγγραφών

$B^*(T_D + R^*T_C)$

6. Ανάγνωση όλων των εγγραφών σε διάταξη

Εξωτερική ταξινόμηση συνήθως μια παραλλαγή της ταξινόμησης
με συγχώνευση

Ταξινομημένα Αρχεία

Ταξινομημένα Αρχεία

Φυσική διάταξη των εγγραφών ενός αρχείου με βάση την τιμή ενός από τα πεδία του το οποίο λέγεται **πεδίο διάταξης** (ordering field)

Διατεταγμένο ή φυσικό αρχείο

- Αν το πεδίο διάταξης είναι και κλειδί τότε λέγεται και **κλειδί διάταξης**

Ταξινομημένα Αρχεία

1. Εισαγωγή

- i. Εύρεση της σωστής θέσης της εγγραφής στο αρχείο
- ii. Μετακίνηση εγγραφών για να κάνουμε χώρο για την εισαγωγή της

Κατά μέσο όρο μετακίνηση των μισών εγγραφών

B blocks

R εγγραφές ανά block

T_D χρόνος μεταφοράς block

T_C χρόνος επεξεργασίας ανά εγγραφή

Χρόνος αναζήτησης +

$$2 * (0.5 * B * (T_D + R * T_C))$$

Ταξινομημένα Αρχεία

1. Εισαγωγή (συνέχεια)

- Διατήρηση κάποιου αχρησιμοποίητου χώρου ανά block
- Δημιουργία ενός προσωρινού μη διατεταγμένου αρχείου (αρχείο υπερχείλισης) + κυρίως αρχείο

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

35

Ταξινομημένα Αρχεία

2. Αναζήτηση εγγραφής (με επιλογή ισότητας)

αποδοτική αν η συνθήκη αναζήτησης είναι στο πεδίο ταξινόμησης

Έστω B blocks, αναζήτηση της εγγραφής με τιμή K στο πεδίο διάταξης

Σημείωση: Υποθέτουμε ότι οι διευθύνσεις των blocks του αρχείου είναι αποθηκευμένες στην επικεφαλίδα του αρχείου

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

36

Ταξινομημένα Αρχεία

2. Αναζήτηση εγγραφής (συνέχεια)

```
lower := 1; upper := B;  
while (upper ≥ lower)  
    i := (lower + upper) div 2;  
    read block i  
    if (K < τιμής διάταξης της πρώτης εγγραφής)  
        upper := i - 1;  
    else if (K > τιμής διάταξης της τελευταίας  
            εγγραφής)  
        lower := i + 1;  
    else ...
```

Χρόνος: $\log B * (T_D + \log R * T_C)$

Συνθήκη πχ., \leq

B blocks
R εγγραφές ανά block
T_D χρόνος μεταφοράς
block
T_C χρόνος
επεξεργασίας ανά
εγγραφή

Ταξινομημένα Αρχεία

3. Διαγραφή εγγραφής

Μετακίνηση εγγραφών

Χρήση σημαδιού διαγραφής

4. Τροποποίηση εγγραφής

Ταξινομημένα Αρχεία

5. Ανάγνωση όλων των εγγραφών σε διάταξη

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

39

Οργάνωση Αρχείων

• Αρχεία Κατακερματισμού

Βασική ιδέα: η τοποθέτηση των εγγραφών στα blocks του αρχείου γίνεται εφαρμόζοντας μια συνάρτηση κατακερματισμού σε κάποιο από τα πεδία της

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

40

Εσωτερικός Κατακερματισμός

Εσωτερικός Κατακερματισμός (τα δεδομένα είναι στη μνήμη, όπως στις δομές δεδομένων)

Πίνακας κατακερματισμού με M θέσεις - κάδους (buckets)

h : συνάρτηση κατακερματισμού

$$h(k) = i \quad \leftarrow \quad \boxed{\text{Σε ποιο κάδο - τιμή από 0 έως } M-1}$$

Πεδίο αναζήτησης -
Πεδίο κατακερματισμού

Αρχεία Κατακερματισμού

Εξωτερικός Κατακερματισμός (εφαρμογή σε δεδομένα αποθηκευμένα σε αρχεία)

Στόχος

$$h(k) = i \quad \leftarrow \quad \boxed{\text{Διεύθυνση (αριθμός) block του αρχείου που είναι αποθηκευμένη}}$$

Τιμή του πεδίου
κατακερματισμού

Η εγγραφή με τιμή στο πεδίο κατακερματισμού κατατάθεται στο i -οστο block (κάδο) του αρχείου

Κατακερματισμός

h : συνάρτηση κατακερματισμού

Ομοιόμορφη κατανομή των κλειδιών στους κάδους (blocks)

- Συνηθισμένη συνάρτηση κατακερματισμού:

$$h(k) = k \bmod M$$

Συχνά M πρώτος

Κατακερματισμός

- Σύγκρουση (collision): όταν μια νέα εγγραφή κατακερματίζεται σε μία ήδη γεμάτη θέση

• Καλή συνάρτηση κατακερματισμού: κατανέμει τις εγγραφές ομοιόμορφα στο χώρο των διευθύνσεων (ελαχιστοποίηση συγκρούσεων και λίγες αχρησιμοποιήτες θέσεις)

- Ευριστικό:

-- αν r εγγραφές, πρέπει να επιλέξουμε το M ώστε το r/M να είναι μεταξύ του 0.7 και 0.9

-- όταν χρησιμοποιείται η mod τότε είναι καλύτερα το M να είναι πρώτος

Κατακερματισμός

Επίλυση Συγκρούσεων

1. **Ανοιχτή Διεύθυνσιοδότηση** (open addressing): χρησιμοποίησε την επόμενη κενή θέση
2. **Αλυσιδωτή Σύνδεση** (chaining): για κάθε θέση μια συνδεδεμένη λίστα με εγγραφές υπερχείλισης
3. **Πολλαπλός Κατακερματισμός** (multiple hashing): εφαρμογή μιας δεύτερης συνάρτησης κατακερματισμού

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

45

Εξωτερικός Κατακερματισμός

Κάδος: μια συστάδα από συνεχόμενα blocks του αρχείου

Τιμή του πεδίου
κατακερματισμού

$$h(k) = i$$

Σχετική διεύθυνση του κάδου
(ποιος κάδος του αρχείου)

Ο κατακερματισμός είναι πολύ αποδοτικός για επιλογές ισότητας

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

46

Εξωτερικός Κατακερματισμός

Ένας πίνακας που αποθηκεύεται στην επικεφαλίδα του αρχείου μετατρέπει τον αριθμό κάδου στην αντίστοιχη διεύθυνση block

0	διεύθυνση 1ου block του κάδου στο δίσκο
1	διεύθυνση 1ου block του κάδου στο δίσκο
2	διεύθυνση 1ου block του κάδου στο δίσκο
...	...
M-1	διεύθυνση 1ου block του κάδου στο δίσκο

Εξωτερικός Κατακερματισμός

Συγκρούσεις - αλυσιδωτή σύνδεση - εγγραφές υπερχείλισης ανά κάδο

1. Ανάγνωση όλου του αρχείου (scan)

Έστω ότι διατηρούμε κάθε κάδο γεμάτο κατά 80% άρα ένα αρχείο με μέγεθος B blocks χρειάζεται 1.25 B blocks

$$1.25 * B * (T_D + R * T_C)$$

2. Αναζήτηση

Συνθήκη **ισότητας** και μόνο ένα block ανά κάδο: $T_D + R * C$

Αν συνθήκη περιοχής (διαστήματος): scan!

Οργάνωση Αρχείων

Κόστος: μεταφορά blocks (I/O)

	Σωρός	Ταξινομημένο	Κατακερματισμένο
Ανάγνωση του αρχείου	B	B	1.25B
Αναζήτηση με συνθήκη ισότητας	0.5 B	logB	1
Αναζήτηση με συνθήκη περιοχής	B	logB + ταιριάσματα	1.25 B
Εισαγωγή	2	αναζήτηση + B	2
Διαγραφή	αναζήτηση + 1	αναζήτηση + B	αναζήτηση + 1

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

49

Εξωτερικός Κατακερματισμός

Πρόβλημα: **Στατικός Κατακερματισμός**

Έστω M κάδους και r εγγραφές ανά κάδο - το πολύ $M * r$ εγγραφές (αλλιώς μεγάλες αλυσίδες υπερχείλισης)

Δυναμικός Κατακερματισμός

- Επεκτατός
- Γραμμικός

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

50

Δυναμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός

- Δυαδική αναπαράσταση του αποτελέσματος της συνάρτησης κατακερματισμού, δηλαδή ως μια ακολουθίας δυαδικών ψηφίων
- Κατανομή εγγραφών με βάση την τιμή των αρχικών (ή τελικών) ψηφίων

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

51

Δυναμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός

- Το αρχείο ξεκινά με **ένα** μόνο κάδο
- Μόλις γεμίσει ένας κάδος διασπάται σε δύο κάδους με βάση **την τιμή του 1ου (ή τελευταίου) δυαδικού ψηφίου** των τιμών κατακερματισμού -- δηλαδή οι εγγραφές που το πρώτο (τελευταίο) ψηφίο της τιμής κατακερματισμού τους είναι 1 τοποθετούνται σε ένα κάδο και οι άλλες (με 0) στον άλλο
- Νέα υπερχείλιση ενός κάδου οδηγεί σε διάσπαση του με βάση **το αμέσως επόμενο δυαδικό ψηφίο κοκ**

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

52

Δυναμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός

Έτσι δημιουργείται μια δυαδική δενδρική δομή που λέγεται **κατάλογος** (directory) ή **ευρετήριο** (index) με δύο ειδών κόμβους

- εσωτερικούς: που καθοδηγούν την αναζήτηση
- εξωτερικούς: που δείχνουν σε ένα κάδο

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

53

Δυναμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός (Παράδειγμα)

Χρήση των τελευταίων bits της δυαδικής αναπαράστασης

Αποτέλεσμα συνάρτησης κατακερματισμού	1	000001
	4	000100
	5	000101
	7	000111
	10	001010
	12	001100
	15	001111
	16	010000
	19	010011
	21	010101
	32	100000
	13	001101
	20	010100

4 εγγραφές ανά κάδο

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

54

Δυναμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός

Αλγόριθμος αναζήτησης

```
h := τιμή κατακερματισμού  
t := ρίζα του δέντρου  
i := 1  
while (t εσωτερικός κόμβος)  
    if (i-οστό bit του h είναι 0)  
        t := αριστερά του t  
    else t := δεξιά του t  
    i := i +1
```


Δυναμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός

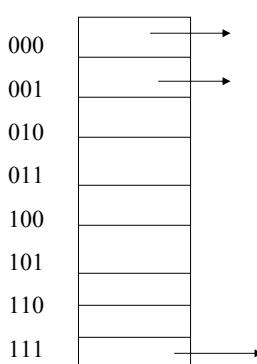
- Που αποθηκεύεται ο κατάλογος στη μνήμη, εκτός αν είναι πολύ μεγάλος τότε στο δίσκο - οπότε θα απαιτούνται επιπρόσθετες προσπελάσεις
- Δυναμική επέκταση αλλά μέγιστος αριθμός επιπέδων (το πλήθος των δυαδικών ψηφίων της συνάρτησης κατακερματισμού)
- Ισοζύγιση
- Συνένωση κάδων (δυναμική συρρίκνωση)

Επεκτατός Εξωτερικός Κατακερματισμός

Extendible hashing

Ο κατάλογος είναι ένας πίνακας με 2^d διευθύνσεις κάδων (**d**: ολικό βάθος του καταλόγου)

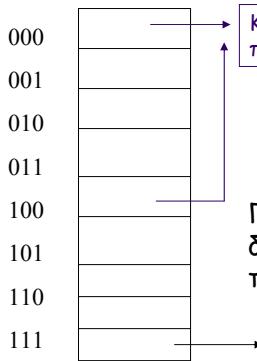
Κάδος για τις εγγραφές με τιμές κατακερματισμού που τελειώνουν σε 000

Τα τελευταία **d** ψηφία της τιμής κατακερματισμού χρησιμοποιούνται ως δείκτης στον πίνακα

Επεκτατός Εξωτερικός Κατακερματισμός

Δε χρειάζεται ένας διαφορετικός κάδος για κάθε μία από τις 2^d θέσεις - μπορεί η θέση του πίνακα να δείχνει στη διεύθυνση του ίδιου κάδου αν αυτές χωράνε σε ένα κάδο

Κάδος για τις εγγραφές με τιμές κατακερματισμού που τελειώνουν από 00

Για κάθε κάδο, **τοπικό βάθος d'** ο αριθμός των δυαδικών ψηφίων στα οποία βασίζεται η χρήση του κάδου

Παράδειγμα: 2 εγγραφές ανά κάδο
εισαγωγή 2, 4, 3, 10, 7, 9

Επεκτατός Εξωτερικός Κατακερματισμός (Παράδειγμα)

Χρήση των τελευταίων bits της δυαδικής αναπαράστασης

1	000001
4	000100
5	000101
7	000111
10	001010
12	001100
15	001111
16	010000
19	010011
21	010101
32	100000
13	001101

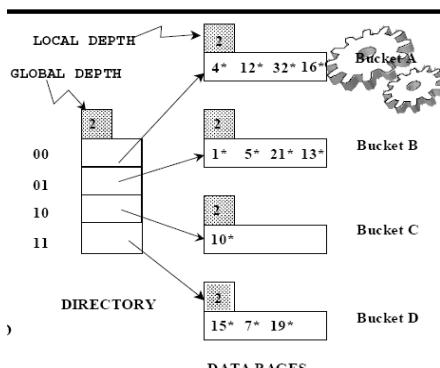
Ευαγγελία Πιτουρά

59

Επεκτατός Εξωτερικός Κατακερματισμός (Παράδειγμα)

Χρήση των τελευταίων bits της δυαδικής αναπαράστασης

1	000001
4	000100
5	000101
7	000111
10	001010
12	001100
15	001111
16	010000
19	010011
21	010101
32	100000
13	001101

Ευαγγελία Πιτουρά

60

Επεκτατός Εξωτερικός Κατακερματισμός

Η τιμή του d μπορεί να αυξάνεται (μέχρι 2^k , καθώς δυαδικών ψηφίων της τιμής κατακερματισμού) ή να μειώνεται

- **Αύξηση της τιμής του d**

Όταν ένας κάδος με τιμή $d' = d$ υπερχειλίσει

Διπλασιασμός του πίνακα

Δε χρειάζεται rehash (επανακερματισμό), διασπάμε κάθε κάδο

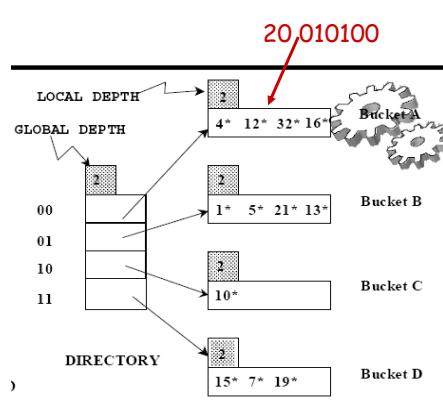
- **Μείωση της τιμής του d**

Επίσης, κάθε φορά μόνο τον κάδο που υπερχειλίσε

Όταν για όλους τους κάδους $d' < d$

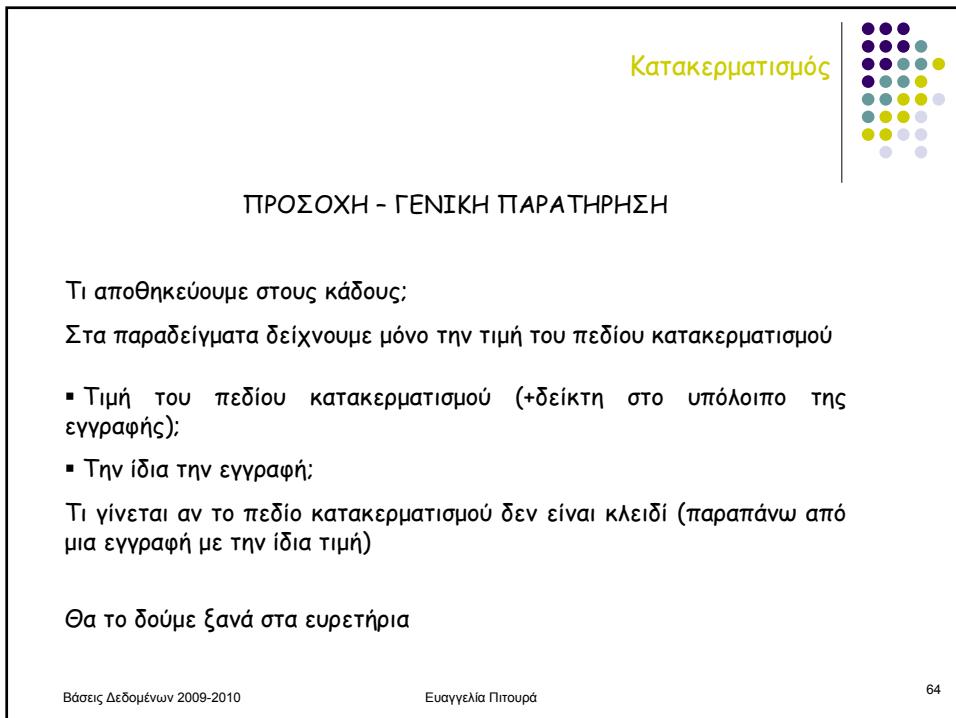
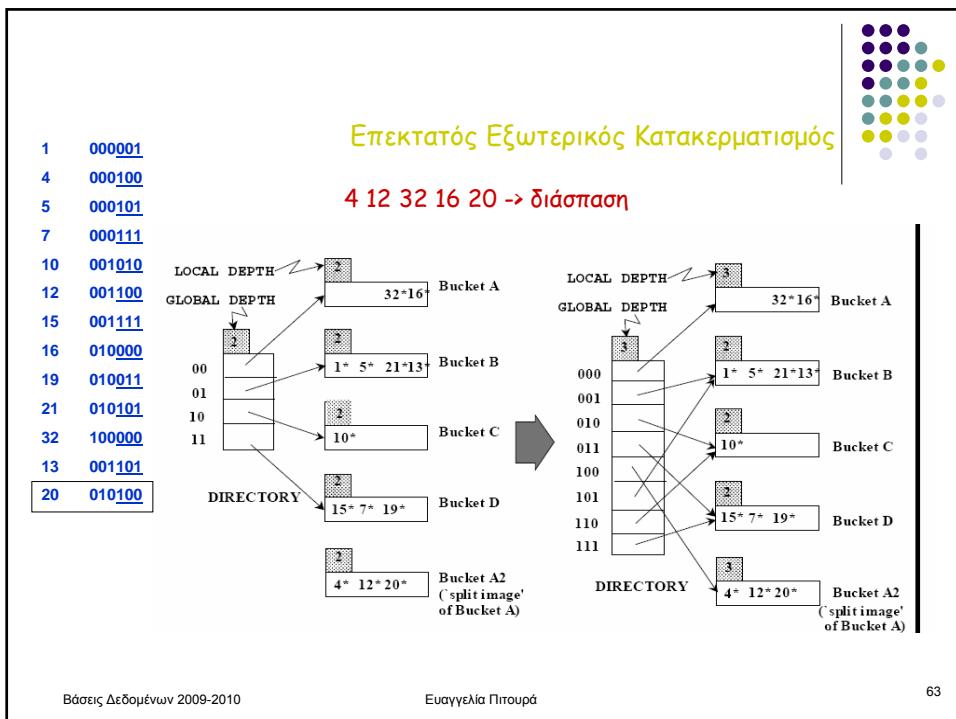
Μείωση του μεγέθους του πίνακα στο μισό

Επεκτατός Εξωτερικός Κατακερματισμός (Παράδειγμα)

Διάσπαση
-> Ολικό
βάθος 3

1	000001
4	000100
5	000101
7	000111
10	001010
12	001100
15	001111
16	010000
19	010011
21	010101
32	100000
13	001101

Γραμμικός Κατακερματισμός

Θέλουμε να αποφύγουμε τη χρήση καταλόγου +
Διπλασιασμό μεγέθους του καταλόγου

Αυτή η μέθοδος:

- Διατηρεί λίστες υπερχείλισης
- Δε χρησιμοποιεί τη δυαδική αναπαράσταση

Χρησιμοποιεί μια **οικογένεια από συνάρτησεις κατακερματισμού**

$h_0(k), h_1(k), \dots, h_d(k)$

Κάθε συνάρτηση διπλάσιους κάδους από την προηγούμενη:

$h_0(k) = k \bmod M, h_1(k) = k \bmod 2M, h_2(k) = k \bmod 4M, \dots,$

$h_j(k) = k \bmod 2^j M$

Όταν συμβαίνει η πρώτη υπερχείλιση ενός κάδου, πάμε στην επόμενη συνάρτηση μέχρι να διασπαστούν όλοι οι κάδοι με αυτήν τη συνάρτηση

ΠΡΟΣΟΧΗ: δε διασπάμε τον κάδο που υπερχειλίζει, αλλά έναν-έναν τον κάδο με τη σειρά!

Βασικά σημεία

- Πολλές συναρτήσεις κατακερματισμού (άλλη σε κάθε βήμα)
- Οι κάδοι σε κάθε βήμα διασπώνται με τη σειρά (ο ένας μετά τον άλλο - ανεξάρτητα αν έχουν ή όχι υπερχειλίσει)

Αρχικά:

Βήμα Διάσπασης (ποια συνάρτηση χρησιμοποιούμε) αρχικά $j = 0$:

Πλήθος Διασπάσεων (στο τρέχον βήμα) αρχικά $n = 0$,

$j \rightarrow$ ποια συνάρτηση χρησιμοποιούμε

$n \rightarrow$ ποιο κάδο διασπάμε

Έστω αρχικά M κάδους αριθμημένους από 0 έως $M - 1$ και
αρχική συνάρτηση κατακερματισμού

$$h_0(k) = k \bmod M$$

Γραμμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός

j → ποια συνάρτηση χρησιμοποιούμε
n → ποιο κάδο διασπάμε

Όταν συμβεί μια υπερχείλιση σε έναν οποιοδήποτε κάδο, **ο κάδος 0** χωρίζεται σε δύο κάδους: τον αρχικό κάδο 0 και ένα νέο κάδο M στο τέλος του αρχείου με βάση την συνάρτηση $h_1(k) = k \bmod 2M$

Βήμα Διάσπασης (ποια συνάρτηση χρησιμοποιούμε) j = 1

Πλήθος Διασπάσεων n = 1

Συνεχίζουμε γραμμικά, διασπώντας με τη σειρά τους κάδους 1, 2, 3, ...

μέχρι να διασπαστούν όλοι οι «παλιοί» κάδοι

η μεταβλητή n («Πλήθος Διασπάσεων») κρατάει ποιος κάδος έχει σειρά για διάσπαση

Γραμμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός

Βήμα διάσπασης (ποια συνάρτηση χρησιμοποιούμε) j = 1:

Πλήθος Διασπάσεων n = m - 1 :

Όταν συμβεί μια υπερχείλιση σε έναν οποιοδήποτε κάδο,

ο κάδος m - 1 χωρίζεται σε δύο κάδους: τον αρχικό κάδο m - 1 και ένα νέο κάδο m + k - 1 στο τέλος του αρχείου με βάση την συνάρτηση $h_1(k) = k \bmod 2M$

Δηλαδή, σε κάθε υπερχείλιση χωρίζουμε όλους τους κάδους με τη σειρά ξεκινώντας από τον πρώτο κάδο

Γραμμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός

Συνεχίζουμε ...

Όλοι οι κάδοι έχουν
διασπαστεί όταν:

$$n = M$$

Τότε έχουμε $2M$ κάδους

Όταν $n = M$,

μηδενίζουμε το n , $n = 0$

και για οποιαδήποτε νέα διάσπαση εφαρμόζουμε την

$$h_2(k) = k \bmod 4M$$

Διασπώντας πάλι τον κάδο $0, 1, \dots$ κ.τ.λ

Γραμμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός

Γενικά βήμα διάσπασης j ($j = 0, 1, 2, \dots$)

$h_j(k) = k \bmod 2^j M$,
και την $h_{j+1}(k)$ για διασπάσεις

Γραμμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός

32
9
44
31
25
5
35
7
36
14
18
10
11
30

Κάθε κάδος 4 εγγραφές

Αρχικά 4 κάδους ($M = 4$)

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δε χρησιμοποιούμε τη δυαδική αναπαράσταση

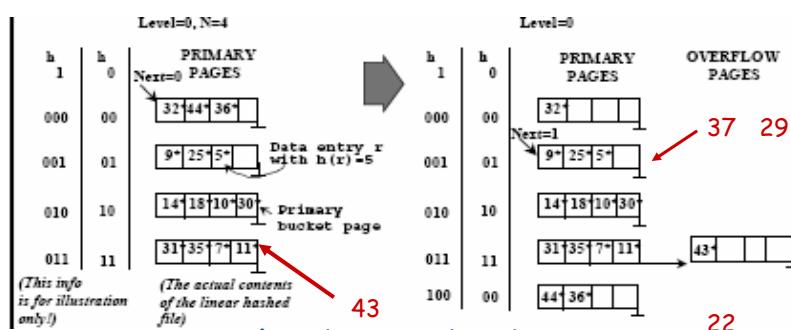
Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

73

Γραμμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός (παράδειγμα)

$h_0(k) = k \bmod 4$ **Για μη διασπασμένους κάδους: παλιά συνάρτηση**
 $h_1(k) = k \bmod 8$ **Για διασπασμένους κάδους: νέα συνάρτηση**

Βήμα διάσπασης 0 (χρήση h_0)

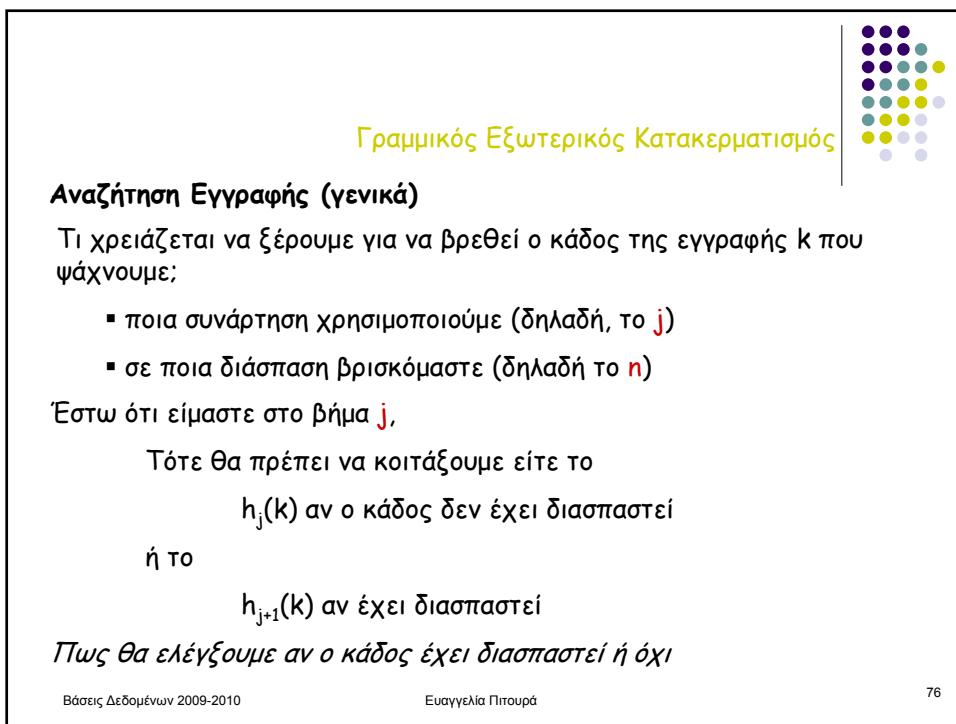
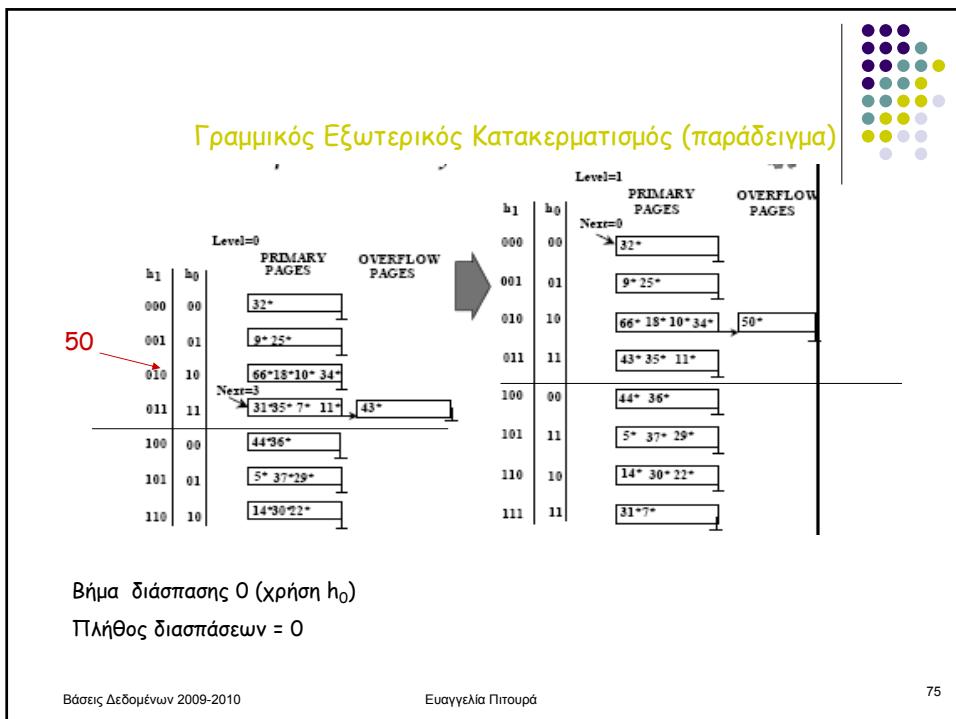
Πλήθος διασπάσεων = 0

22
66
34

Βάσεις Δεδομένων 2009-2010

Ευαγγελία Πιτουρά

74

Γραμμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός

Αναζήτηση Εγγραφής

Δύο περιπτώσεις ο κάδος στον οποίο είναι (1) έχει ή (2) δεν έχει διασπαστεί

Κρατάμε μια μεταβλητή το πλήθος n των διασπάσεων

Έστω η ο αριθμός διασπάσεων και ότι αναζητούμε το k ,

βρίσκεται στον κάδο $h_0(k)$

τότε αν $n \leq h_0(k)$ ο κάδος δεν έχει διασπαστεί

ενώ αν $n > h_0(k)$ ο κάδος έχει διασπαστεί και εφαρμόζουμε την $h_1(k)$

Γραμμικός Εξωτερικός Κατακερματισμός

Αλγόριθμος Αναζήτησης

j : βήμα διάσπασης n : πλήθος διασπάσεων στο βήμα j

if ($n = 0$)

 then $m := h_j(k)$;

else {

$m := h_j(k)$;

 if ($m < n$) then $m := h_{j+1}(k)$

}

σημαίνει ότι ο κάδος
έχει διασπαστεί